

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. C.M.J. Toenink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235145349

toeninkc@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Resultaten NSL Monitoringsronde 2020

Verzenddatum

28 JAN. 2021

Kenmerk

1559687/1559703

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag berichten wij u over de resultaten van NSL Monitoringsronde 2020 (over het jaar 2019). NSL staat voor Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Alle lidstaten van de Europese Unie moeten de Europese Commissie jaarlijks rapporteren over de luchtkwaliteit in hun land. Het Rijk stelt daarvoor ieder jaar een landelijke rapportage op, waarbij de luchtkwaliteit bij met name wegen, grootschalige industrie en veehouderijen aan de hand van modelberekeningen in kaart wordt gebracht. Dit is de NSL-monitoringsrapportage. Hierbij informeren wij u over de resultaten van de jaarlijkse NSL monitoringsronde voor onze eigen regio, waarbij wij gebruik maken van de gegevens uit de landelijke monitoringsrapportage.

Rapportage NSL Monitoringsronde 2020

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) stelt, in opdracht van het Rijk, de jaarlijkse nationale monitoringsrapportage op. De rapportage geeft inzicht in de ontwikkeling van de luchtkwaliteit in Nederland én de voortgang van het NSL.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Het NSL is het samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid met decentrale overheden om overschrijdingen van de wettelijk vastgelegde Europese normen¹ voor stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) aan te pakken. Doel hierbij is het zo spoedig mogelijk voldoen aan de Europese normen voor stikstofdioxide en fijnstof.

In deze brief zijn allereerst de belangrijkste bevindingen van de NSL Monitoringsrapportage 2020 (over het jaar 2019) weergegeven en worden de resterende overschrijdingslocaties in Noord-Holland globaal beschreven. Verder is aangegeven hoe, zowel vanuit het NSL als vanuit het Schone Lucht Akkoord (SLA), wordt gewerkt aan een permanente verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland.

In bijlage 1 vindt u een korte samenvatting van de landelijke NSL-monitoringsrapportage over het afgelopen jaar en is een nadere beschouwing gegeven van de situatie in Noord-Holland. De volledige rapportage met de resultaten van NSL Monitoringsronde 2020 is beschikbaar op [de website van het RIVM](#).

Belangrijkste bevindingen

De NSL-monitoringsrapportage 2020 rapporteert over het jaar 2019 en geeft een prognose voor 2020 en 2030. De belangrijkste bevindingen in de nationale monitoringsrapportage over 2020 zijn:

- het aantal overschrijdingen van de Europese normen voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) is verder afgenomen;
- het aantal personen dat blootgesteld is aan hogere concentraties NO₂ en PM₁₀ in Nederland is afgenomen.

Aantal overschrijdingen Europese normen NO₂ en PM₁₀ is verder afgenomen

Gedurende de looptijd van het NSL is de luchtkwaliteit in ons land aanzienlijk verbeterd. De concentraties NO₂ en PM₁₀ waaraan de bevolking gemiddeld genomen wordt blootgesteld zijn sinds 2010 flink gedaald. In het grootste deel van Nederland, en ook in Noord-Holland, liggen de concentraties NO₂ en PM₁₀ in 2019 onder de Europese grenswaarden. Dit is het resultaat van zowel lokaal, nationaal en internationaal beleid.

¹ De Europese norm voor de jaargemiddelde NO₂-concentratie is 40 µg/m³. Voor fijnstof (PM₁₀) gelden twee normen: een jaarnorm en een etmaalnorm. Bij de jaarnorm is de grenswaarde een jaargemiddeldeconcentratie fijnstof van 40 µg/m³ en bij de etmaalnorm mag maximaal 35 dagen per jaar een overschrijding van de fijnstofconcentratie boven de 50 µg/m³ voorkomen, hetgeen equivalent is met een jaargemiddelde van 32,1 µg/m³

Stikstofdioxide (NO₂)

Uit de landelijke rapportage blijkt dat in 2019 in een enkele straat in de binnenstad van Amsterdam en Arnhem de grenswaarde voor NO₂ nog wordt overschreden. Er waren minder overschrijdingen dan in 2018.

In Amsterdam zijn vorig jaar door RIVM nog op 3 toetspunten overschrijdingen berekend. Deze liggen allen langs de Stadhouderskade (zie ook bijlage 1). Uit de prognoses blijkt dat deze resterende overschrijdingen in Amsterdam naar verwachting in 2020 zullen zijn opgelost. Het Rijk heeft in het kader van de Aanpassing NSL 2018 rechtstreeks afspraken gemaakt met gemeente Amsterdam over het aanpakken van de resterende knelpunten. De provincie heeft hier verder geen rol in.

Verder zijn langs rijksweg A5 bij Haarlemmermeer 2 overschrijdingen berekend voor NO₂. Volgens het bevoegd gezag (het Rijk) zijn dit echter onterechte overschrijdingen, omdat op deze locaties op basis van het blootstellingscriterium² niet hoeft te worden getoetst voor NO₂. In de situatie bij de Haarlemmermeer is evenmin bemoeienis vanuit de provincie Noord-Holland vereist.

Fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5})

Voor PM₁₀ geldt dat in 2019 landelijk nog een beperkt aantal overschrijdingen zijn berekend in gebieden met industrie en veehouderijen. In onze provincie vallen hierbij de berekende overschrijdingen op twee punten in de gemeente Velsen op. Deze punten zijn beiden gelegen langs de Noordersluisweg.

De huidige prognoses zijn, dat ook in de jaren 2020 en 2030 op deze punten overschrijdingen zullen worden berekend.

De berekende overschrijdingen worden echter niet als feitelijke overschrijdingen beoordeeld, omdat op deze locaties op basis van het blootstellingscriterium² niet hoeft te worden getoetst voor PM₁₀. Dit is ook de reden dat de locaties in gemeente Velsen niet zijn opgenomen in Aanpassing NSL 2018. Eventuele afstemming gebeurt rechtstreeks tussen het Rijk en gemeente Velsen. De provincie Noord-Holland speelt hier verder geen rol in.

In bijlage 1 wordt nader ingegaan op de situatie voor PM₁₀ in Noord-Holland.

Voor de berekende PM_{2,5} concentraties langs wegen geldt dat in 2019 overal aan de grenswaarde wordt voldaan.

² Voor toelichting hierop zie o.a. bijlage 1 en/of Monitoringsrapportage NSL 2020

Aantal personen dat blootgesteld is aan hogere concentraties NO₂ en PM₁₀ in Nederland is afgenomen

Uit analyses van het RIVM blijkt dat de achtergrondconcentraties voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} in Nederland verder zijn afgenomen in 2019 ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor verbetert de gezondheid en neemt de kans op nieuwe overschrijdingen bij eventuele tegenvallende ontwikkelingen af. RIVM heeft berekend dat 540 duizend personen (3% van de inwoners) in 2019 zijn blootgesteld aan concentraties boven de WHO-advieswaarde voor PM₁₀. Dit aantal blootgestelden is flink kleiner dan in 2018; toen was dit rond de 4,2 miljoen inwoners (zo'n 25% van de Nederlandse bevolking). Een nuancering hierbij is dat dit beeld, als gevolg van wisselende meteorologische omstandigheden³, van jaar tot jaar kan fluctueren doordat de PM₁₀ concentratie op locaties waar veel mensen wonen zich vlak rond de WHO-advieswaarde bevindt. Het is daarom van belang om de ontwikkeling van de luchtkwaliteit nauwlettend te blijven volgen.

Het NSL en het Schone Lucht Akkoord (SLA): samen blijven werken aan een schonere lucht

Het NSL is het samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid met decentrale overheden om overschrijdingen van de wettelijk vastgelegde Europese normen⁴ voor stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) aan te pakken. Doel hierbij is het zo spoedig mogelijk voldoen aan de Europese normen voor stikstofdioxide en fijnstof. Deze normen geven een minimaal beschermingsniveau. Omdat ook onder de wettelijke grenswaarden sprake kan zijn van gezondheidseffecten, zet de Provincie zich middels het Schone Lucht Akkoord (SLA) samen met het Rijk en andere decentrale overheden in voor een permanente verbetering van de luchtkwaliteit, om gezondheidswinst voor alle Nederlanders te realiseren. Hierbij wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de World Health Organization (WHO) voor stikstofdioxide en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) in 2030. Naast het gezondheidkundig voordeel dat dit biedt, wordt hiermee tevens de kans verkleind dat er nieuwe normoverschrijdingen plaatsvinden bij

³ De meteorologische omstandigheden hadden in 2019 een relatief gunstig effect op de PM₁₀ concentraties in Nederland

⁴ De Europese norm voor de jaargemiddelde NO₂-concentratie is 40 µg/m³. Voor fijnstof (PM₁₀) gelden twee normen: een jaarnorm en een etmaalnorm. Bij de jaarnorm is de grenswaarde een jaargemiddeldeconcentratie fijnstof van 40 µg/m³ en bij de etmaalnorm mag maximaal 35 dagen per jaar een overschrijding van de fijnstofconcentratie boven de 50 µg/m³ voorkomen, hetgeen equivalent is met een jaargemiddelde van 32,1 µg/m³

eventuele tegenvallende ontwikkelingen, bijvoorbeeld als gevolg van wisselende meteorologische omstandigheden.

In bijlage 1 is een nadere toelichting opgenomen over de achtergrond van het NSL (inclusief de Aanpassing NSL 2018) en de wijze waarop het NSL wordt gemonitord door middel van de Monitoringstool en het SLA.

Effecten coronacrisis

Deze rapportage rapporteert over het jaar 2019. Eventuele effecten van de coronacrisis worden naar verwachting meegenomen in de NSL-monitoringsrapportage 2021.

Tot slot

Het NSL loopt door tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit betekent dat u volgend jaar opnieuw een terugkoppeling krijgt van de monitoringsronde 2021 van het NSL.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlage: 1. Rapportage resultaten NSL Monitoringsronde 2020